

פרפראות

פאר

פרשת בהעלותך תש"פ

למה יש

להשתדל

לשידוך יסוד

מהמהר"ל

פרפראות פאר

למה יש להשתדל לשידוך יסוד מהמהר"ל

עמוד ב

עמוד א מפתח ענינים פרשת בהעלותך תש"פ

בראתי לו תורה תבלין, תבלין אחד יש לי
ושבת שמו ואין כאן אחד

ביאור הכתוב לקחת מתנות ולא נאמר קבלת
מתנות

עמוד ח

לקחת מתנות באדם מכוון אל מכל האדם

הצל והכבוד בורחים ממי שרודף אחריהם

עמוד ט

הכבוד שבורח מהאדם למידיים מדין סוכה

הידבקות בצדיק נאמן מביא ליראת שמים

אשר בצאתו מרחם אמו י"ל הכוונה לשעה
שנולד משה

עמוד י

במה יחכים אל מול המנורה שאמרו הרוצה
להחכים ידרים

בירור במ"ש כבוד גדול חלק הקב"ה למרים
שאמר אני כהן

עמוד יא

האם הקב"ה כהן גדול או כהן רגיל

קושיא לדברי התוספות שהקב"ה נטמא
למש"ר מדין בנים למקום

עמוד יב

יש לבאר בגי' אופנים מ"ש הקב"ה אנני
מסגירה אני חולטה ואני פוטר

עמוד ב

יסוד הפלא ופלא מהמהר"ל למה יש
להשתדל בשידוך לאחר הבת קול

עמוד ג

יש לכוון הכתוב הנני בא ושכנתי בתוכך לזכו
שכינה ביניהם

יש לרמז תקראו איש לרעהו הם רעים
הבאים לשמח ע"ד המהרש"א

עמוד ד

ביאור אגרא דבי הלולא מילי בדרך הלצה

למה צריך השי"ת לעבודת האדם כשיש לו
את עבודת המלאכים מהספר מקדש מעט

עמוד ה

ביאור נפלא באור שמח על הרמב"ם בשם
זקנו בשאלת הפילוסוף

עניו מאוד מכל האדם הוא האדם הגדול
בענקים

עמוד ו

אברהם אמר עפר משה אמר מה דוד אמר
תולעת ביאור נפלא במהרש"א

ביאור עניו מאוד שגם היצר הרע נכנע
לענותותו

עמוד ז

יש לכוון הכתוב נפש רעבה כל מר מתוק
לבראתי לו תורה תבלין ע"ד החיד"א

המנורה כמו שהראה לו, אם כן מאי נפקא מיניה במה שהראה לו, הא לא למד,

אין לומר שהמנורה נעשית לגמרי מאליה

ונראה לי, (כתב המהר"ל), דודאי אי אפשר לומר שהיתה המנורה נעשית לגמרי מאליה, שהרי המנורה מצוה על ישראל לעשות, כדכתיב (שמות כה, ט), "את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו",

ועוד כתיב (שמות כה, לא) "ועשית מנורת זהב", שתיראה מזה שהיתה המצוה על ישראל לעשות המנורה, ואין לומר כלל שיהיו ישראל חסרים מצוה אחת,

אלא כך הפירוש, כי השליך הככר לאור, והיתה נעשה המנורה באש כשהיה משה מכה בפטיש עליה, ונעשה הכל.

ואם לא היה יודע משה רבינו צורת המנורה, איך יעשה, אבל ידע באיזה מקום הגביעים והכפתורים והפרחים, ושם היה מכה ונעשה מאליה,

וכך מוכח במדרש (במדבר רבה פרשת בהעלותך פרשה ט"ו אות י"ד), וכך איתא שם, אמר לו הקדוש ברוך הוא השלך הככר לאור והיתה נעשית מאליה כפתוריה ופרחיה ממנו, היה מכה בפטיש והיא נעשית, עד כאן, מוכח בפירוש שהיה נעשה על ידי הכאתו כמו שאמרנו,

יסוד המהר"ל כי כל פועל שפועל ה' הכל צריך פועל למטה והשם יתברך גומר על ידו

וכך הוא כל מעשה שפועל השם, הכל צריך פועל למטה, והשם יתברך גומר על ידו. שהרי קריעת ים סוף, שהקדוש ברוך הוא עשה, ואפילו הכי הוצרך משה לעשות פעל למטה, כדכתיב (שמות יד, טז) ואתה הרם ידך ובקעהו, שהשם יתברך גומר על ידי אדם, **ודבר זה ברור.**

ולפיכך היה צריך משה לדעת כל מעשה המנורה, והיה פועל כפי מה שהיה יכול, והקדוש ברוך הוא גומר על ידו, עכ"ל המהר"ל בפרשתנו,

עוד כתב המהר"ל (שמות ב' י"ד) על הפסוקים (שמות ב' י"ב-י"ד) "ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול, ויאמר

יסוד הפלא ופלא מהמהר"ל למה יש להשתדל בשידוך לאחר הבת קול

איתא בגמרא (סוטה ב' ע"א) אמר רב יהודה אמר רב ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, ע"כ,

כתב המהר"ל, (חדושי אגדות, סוטה ב' ע"א), **יש מקשים על דברי חכמים**, כיון שארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצא בת פלוני לפלוני,

אם כן, למה צריך האדם להשתדל אחר האשה, שהרי גזירת הש"י הוא והחריצות שקר,

ואין זה קשיא, עכ"ל המהר"ל,

איך אומר המהר"ל אין זה קשיא על קושיה עצומה

יש להבין, למה אומר המהר"ל כי "אין זה קשיא", הרי קושיא עצומה יש כאן,

אך, ביאור בדברי המהר"ל שאומר (סוטה ב' ע"א), כי אין זה קשיא, **מצינו במהר"ל בפרשת בהעלותך, כדלהלן.**

היסוד לצורך לעסוק ולהשתדל בשידוך נמצא בדברי המהר"ל בפרשתנו

כתיב (במדבר ח' ד'), "וזה מעשה המנרה, מקשה זהב עד ירכה עד פרחיה מקשה הוא, כמראה אשר הראה ה' את משה, **כן עשה את המנרה",**

כתב רש"י "כן עשה את המנורה" - מי שעשאה, ומדרש אגדה, **ע"י הקב"ה נעשית מאליה, ע"כ,**

כתב המהר"ל (גור אריה במדבר ח' ד'), וז"ל, והרי בפרשת תרומה (שמות כ"ה ל"א), ובסמוך בפרשתנו גם כן (רש"י, ח' ד' ד"ה כ), פירש, **שנעשה המנורה על ידי הקדוש ברוך הוא.**

ואין לומר, שמתחלה הראה לו הקדוש ברוך הוא לעשות, ולא היה יכול לעשות אף על גב שהראה לו, ועשאה הקדוש ברוך הוא,

דאם כן למה צריך לכתוב שהראה לו הקדוש ברוך הוא, כיון דלא למד משה מעשה

יש לרמז תקראו איש לרעהו הם רעים הבאים לשמח ע"ד המהרש"א

כתיב הפטרת בהעלותך (זכריה פרק ג' י') "ביום ההוא נאם ה' צבקות תקראו איש לרעהו אל תחת גפן ואל תחת תאנה"

מי הם רעים האהובים

איתא בגמרא (כתובות ח ע"א), שמח תשמח ריעים האהובים, כשמחך יצירך בגן עדן מקדם,

פירש רש"י, ריעים האהובים החתן והכלה,

כתב המהרש"א (כתובות ח' ע"א ד"ה ברכת שמח תשמח), "בברכת שמח תשמח ריעים כו'. אנו מבקשין ממנו יתעלה ב"ה, שבשביל שמחת החתן והכלה, ישמח את רעים האהובים, שהם השושבינים שישמחו החתן והכלה, כמו ששימחת יצירך שהיית שושבינו, עכ"ל המהרש"א,

מבואר, כי שמח תשמח ריעים האהובים, הוא בקשה ממנו ית' שישמח את הריעים הבאים לשמח, שהם ישמחו להחתן והכלה.

הרמז בכתוב ליום הנישואין

ביום ההוא תקראו איש לרעהו, זו ההזמנה של איש לרעהו, ליום שיבוא אל תחת גפן, ע"ד אומרם ז"ל (פסחים מ"ט ע"א), ענבי הגפן בענבי הגפן, וע"ד הכתוב (יואל פרק ב' כ"ב) "תאנה וגפן נתנו חילם", פירוש כוחם כלומר פריים.

ברוח ימים אלה, ניתן לומר תקראו איש לרעהו אל תחת גפן ואל תחת תאנה, משום שעושים את החתונה בין העצים.

* * * * *

סמך לדברים הנאמרין לשמח חתן וכלה בדברי הבאי וכזב

איתא בגמרא (ברכות ו' ע"ב) אמר רב אשי אגרא דבי הלולא, מילי.

בספר הערוך (אות מ"ם, בערך "מל" התרגום השמיני מתוך י"ד), כתב, פירוש מילין, דברים בעלמא נינהו, ולא היה מעשה מעולם, לא היו דברים מעולם,

"הלהרגני אתה אמר" וכתב רש"י מכאן שהרגו בשם המפורש,

וכך כתב, ויראה לי לומר אף אם הרגו בשם המפורש - עשה בו הכאה מועטת, כי צריך לעשות פעולה למטה, ואז שם המפורש פועל,

וראיה מדוד שהרג את גלית בשם המפורש גם כן, כדכתיב (ש"א י"ז, מ"ה) "ואני בא אליך בשם ה', ובמדרש שהרגו בשם, ולמה היה צריך לזרוק בו האבן, אלא שהיה צריך הוא לפעול פעולה למטה,

ומשה שקרע הים בשם המפורש - היה נוטה במטהו על הים, שנאמר (ר' להלן י"ד כ"א) "ויט משה את מטהו על הים ויולך ה' וגו'". ע"כ לשון המהר"ל,

לפי"ז מבואר בדברי המהר"ל עצמו למה כתב כי אין זה קשיא

ע"י חידוש יסוד נפלא זה, שכל מעשה שפועל השם, הכל צריך פועל למטה, והשם יתברך גומר על ידו. אפשר להבין היטב דברי המהר"ל שהקשה על ההשתדלות בשידוך, ואמר, כי החריצות שקר, וגם מה שכתב ואין זה קשיא,

והוא משום, שכל מעשה שפועל השם, הכל צריך פועל למטה, והשם יתברך גומר על ידו לפיכך יש לעשות השתדלות לשידוך ואין כאן חריצות שקר,

* * * * *

יש לכוון הכתוב הנני בא ושכנתי בתוכך לזכו שכינה ביניהם

כתיב, הפטרת בהעלותך (זכריה ב' י"ד) "רני ושמחי בת ציון כי הנני בא ושכנתי בתוכך נאם יהוה",

איתא (כתובות ח' ע"א), בברכת נישואין, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה, רינה, דיצה, חדוה,

יש לרמז בכתוב, "רני ושמחי" הוא זמן הנישואין, "כי הנני בא ושכנתי בתוכך", הוא רמז לאומרם ז"ל (סוטה י"ז) זכו שכינה ביניהם וזהו ושכנתי בתוכך,

* * * * *

**בספר "דעת קדושים" על הלכות סת"ם
וסביב לו יחנה הספר "מקדש מעט"**

הספר "דעת קדושים", מהרה"צ אברהם דוד אבד"ק בוטשאטש, שהתקרב לחסידות ע"י הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב והצדיק רבי משה לייב מסאסוב, אצל שני צדיקים האלה רכש לעצמו דרך התורה והחסידות, (חכמי ישראל, מהרה"ח דוד הלחמי),

הספר "מקדש מעט", היה מתלמידיו של **הדעת קדושים**, ה"ה הרה"צ פייבל הלוי מברודצין, וחיבר הספר **מקדש מעט על הדעת קדושים**, ומהם יקחו סופרי הסת"ם את עיקר לימודם בדיני צורת האותיות,

וכך כתב בהקדמת המקדש מעט לספר דעת קדושים, בקשתי להתחקות על שורש דבר למצוא דברי חפץ,

למה צריך הבוי"ת לעבודת האדם כשיש
לו את עבודת המלאכים

יש להקב"ה רבוא רבוון מלאכי מעלה, אשר מגערתו ישתוממו ויתמהו, ומה יתן ומה יוסיף לו ציץ נובל הזה, איש, נתעב ונאלת, אשר בעפר יסודו,

אמנם, לא באלה השרפים תהלתו ותפארתו, כי המה שכליים נפרדים, ולא **מבחירתם** יעבדו עבודתם, כי מראשית לזאת נוצרו, ואם ימרו בפקודת אלקיהם, כרגע יאבדו ויהיו לאין, והחומר לא ימנעם, ולא יעצרים הגשם,

ואולם האלוקים בשמים מתפאר בעבודת האדם, המורכב מגוש עפר, ויצרו רע מנעוריו, אם הוא מאליו יבחר לו לעבוד אלוקיו, וירום שכלו על חומרם,

עוד כתב ביאור נפלא עה"פ והאיש משה ענו מאד

וזאת נרמז בקרא (במדבר י"ב ג') "והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה",

ותיבות "על פני האדמה", נראה כמיותר ולאין צורך,

אכן בא הכתוב ללמד דעת, סבת ענוות מרע"ה ושפלותו בעיניו,

אשר התפלאו חכמי לב, איך יצוייר בדעתו להיות שפל מכל אדם, והלא ראה כי בו בחר

כדאיתא, (מסכת עבודה זרה לח ע"ב, עין יעקב חולין אות ס"א), אמר רב אשי, אמר לי רבי חנינא **מילין** ואמרי לה **במילין**, וברש"י שם, **מילין - דברי כזב הן**.

וכן איתא בחולין (קל"ט ע"ב), אמר רב אשי אמר לי ר' חנינא **מילין**, וברש"י שם **מילין**, **דברי רוח הן. עכ"ד הערוך**,

ולפ"ז אפשר לומר, כי זו כוונת הגמרא **אגרא דבי הלולא מילי**, פירושו, שניתן לשמח, גם אם לא היה מעשה מעולם, לא היו **דברים מעולם**, **דברי כזב**, ו**דברי רוח**, כפירוש רש"י והערוך.

* * * * *

ביאור אגרא דבי הלולא מילי בדרך הלצה

איתא בגמרא (ברכות ו' ע"ב) אמר רב אשי אגרא דבי הלולא **מילי**.

איתא בגמרא (כתובות דף טז עמוד ב) תנו רבנן, כיצד מרקדין לפני הכלה, בית שמאי אומרים, **כלה כמות שהיא**, ובית הלל אומרים, **כלה נאה וחסודה**. אמרו להן ב"ש לב"ה, הרי שהיתה חיגרת או סומא, אומרי לה, **כלה נאה וחסודה**, והתורה אמרה, מדבר שקר תרחק, אמרו להם ב"ה לב"ש, לדבריכם, מי שלקח מקח רע מן השוק, ישבחנו בעיניו או יגננו בעיניו, הוי אומר, ישבחנו בעיניו, (עיי"ש בתוס ומפרשים, לב"ה איך ניתן לומר דבר שאינן),

לפי הדברים דלעיל, שהבאנו סמך לדברים הנאמרין לשמח חתן וכלה בדברי **הבאי וכזב**, יש לומר **בדרך הלצה**, אגרא **דבי הלולא** כלומר **לבית הלל**, ניתן לשמח **במילי** שהם דברי **הבאי וכזב**, לפיכך אפשר לומר לבית הלל **כלה נאה וחסודה** גם אם אין זה. וזהו **אגרא דבי הלולא "מילי"**.

* * * * *

למה צריך השי"ת לעבודת האדם כשיש לו את עבודת המלאכים מהספר מקדש מעט

והיה נעדר מן הבחירה ולא היה שייך בו צווי להאמין, שהכל ראה עין בעין, והיה רואה פעולת כל מצוה ומצוה,

לכן נהיה שפל בערכו, מול הפחות שבישראל שהוא בתומתו צריך להאמין והוא בחירי, ומאמין בהשגחת השם ובשלמותו ובמצוותיו, וזה מאמר הכתוב "ומשה היה עניו מאד מכל האדם", ובמה היה עניו, שהמה על פני האדמה, ולא ראו מאומה,

והיה להם המצוה המיוחדת היא האמונה ובכל מפעלם היו בחיריים, לא כן האיש משה, איש אלקים, ועלה למרום שמים, ודפח"ח, ע"כ,

ולפלא יחשב, למה לא כתב ביאור נפלא זה, בספרו "משך חכמה" עה"ת.

* * * * *

עניו מאוד מכל האדם הוא האדם הגדול בענקים

איתא בגמרא (חולין פ"ט ע"א), אמר רבא ואיתימא רבי יוחנן, גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם,

דאילו באברהם, כתיב "ואנכי עפר ואפר",

ואילו במשה ואהרן, כתיב "ונחנו מה",

מה שאמר עניו מכל האדם יש לפרש יותר מא"א הנקרא אדם

איתא במדרש (רבה במדבר פרשה י"ג פסקה ג')

כתיב (משלי כ"ט) "גאוות אדם תשפילנו, ושפל רוח יתמך כבוד"

א"ר תנחומא בר אבא "גאות "אדם" תשפילנו" זה "אדם" הראשון וכו', "ושפל רוח יתמך כבוד" זה אברהם, שהשפיל רוחו ואמר (בראשית יח) "ואנכי עפר ואפר"

לכך קרא אותו הקדוש ב"ה (יהושע יד), "האדם הגדול בענקים", זה אברהם אבינו, עכ"ל המדרש,

לפי"ז יש לומר, מה שאמר הכתוב "והאיש משה עניו מאוד מכל "האדם" אשר על פני

השי"ת לעשות על ידו הגדולות והנוראות, וקרבו אליו, והעלהו גם עלה לשמי מרומו, ושמונים יום היה עמו באין משען לחם ומים,

אכן הקדוש מרע"ה, בהיותו משתוקק לעבוד את בוראו בעבודה היותר רצויה וחשובה בעיניו ית', מצא עצב בנפשו ונפל לבו עליו,

כי אחרי אשר הי' כאחד מצבא המרום אשר נזדכך חמרו וניתך מגופו חלק העפרי, עד היותו חי וקיים במרום מבלי השתמש בכחות חומריות,

ומעתה יגרע מעבודת שאר בני אדם אשר על פני האדמה, כי הם, בעפר ואדמה יסודם, ונרצה עבודתם יותר ממנו. כמבואר לעיל, עכ"ל,

וזהו, "והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה",

* * * * *

ביאור נפלא באור שמח על הרמב"ם בשם זקנו בשאלת הפילוסוף

בספר אור שמח (רמב"ם הלכות תשובה - פרק ד - הלכה ד), כתב, והנני להזכיר פה דבר אחד מאבי אבא, הוא זקני הרב ר' חנניה כהן זצ"ל, שביאר בזה, הכתוב (במדבר י"ב ג') "ומשה היה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה",

שאלת הפילוסוף איך יתכן זה בחיק האנושי

וכך כתב, וכבר נודע שאלת הפילוסוף איך יתכן זה בחיק האנושי להיות שפל בערכו ממי שפחות ממנו, הלא זה רק העדר הערכת המעלות, ואם כי יש בזה דרושים עמוקים למבין, בכל זאת יתכן להיות גם זה מהענינים אשר הביאו לענוה גדולה,

מכיון ולא היה לו בחירה לאחר שעלה למרום

שהיה נעדר מן הבחירה ולא היה שייך בו צווי להאמין, שהכל ראה עין בעין,

כי לזהרת חומריותו ובהירת גשמו, אשר נתהפך לרוחני ונעלה יותר מכל הנבראים, והיה רואה תמונת כבוד ד' פנים אל פנים,

שאמרו מה מתקיים מאדם הראשון ואילך שאין כאן יצירה אלא מטפה סרוחה,

ודוד אמר (תהלים פרק כב ז) **ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם**, הזכיר שפלות היצירה פרטית שהיה בו, לפי מה שאחז"ל שהיה ראוי להיות נפל ביצירתו אלא שניתן לו עי' שנים שהיו חסרים לאדם בשביל חטאו עד אלף שנים יומו של הקדוש ברוך הוא,

ועי' אמר ואנכי בתחלת יצירתי ראוי להיות נפל לבא מיד **לרמה ותולעה** אבל מהחסד אלקים היה שניתן לי שבעים שנה, **ולחרפת אדם** שנחסרו משנותיו בשביל חטאו שהיא **חרפתו של אדם** הראשון וק"ל: **עכ"ד המהרש"א**

עוד יש לכונן אומרו ובזוי עם

יש לפרש במה שאמר ובזוי עם,

הכוונה להא דאיתא (יבמות ע"ו ע"ב) שהיו שביזו את דוד המלך שבא **מעם** אחר, וזהו **ובזוי עם**,

* * * * *

ביאור עניו מאוד שגם היצר הרע נכנע לענותותו

כתיב (במדבר י"ב ג') "והאיש משה עניו מאד" מכל האדם אשר על פני האדמה",

איתא במדרש (רבה בראשית פרשה ט' פסקה ז') הנה "טוב" זה יצר טוב, "מאד" זה יצר רע,

צדיק מהפך מר למתוק, יצר רע ליצר טוב

כתב בספר "אגרא דכלה" מבעל "בני יששכר", (פרשת תולדות), **כתיב** (בראשית כ"ו י"ג), "ויגדל האיש וכו' עד כי גדל מאוד". וכך כתב,

נ"ל על פי מה שאמרו רז"ל, (בראשית רבה ט'), **זו** והנה טוב זה יצר טוב, **מאוד זה יצר הרע**, וידוע, דזה הוא הצדיק הגמור המהפך מר למתוק, יצר הרע ליצר טוב, בסוד הסכמת מדת הדין למדת הרחמים, **וזהו עד כי גדל "מאוד"**, שנתגדל אצלו המאוד, הוא היצר הרע, ונתהפך מר למתוק, והבן, ע"כ,

האדמה" הכונה **להאדם** הגדול בענקים שזה **אברהם אבינו** כדאיתא במדרש, וזהו גדול מה שנאמר במשה ממה שנאמר באברהם, כדאיתא בגמרא,

הרמז בכתוב עניו מכל האדם

וז"ש, אשר על פני האדמה, רמז לאברהם אבינו שאמר אנכי עפר ואפר שהוא **האדמה**,

שוב מצאתי פירוש זה בשפתי כהן על התורה.

* * * * *

אברהם אמר עפר משה אמר מה דוד אמר תולעת ביאור נפלא במהרש"א

איתא בגמרא (חולין פ"ט ע"א), אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר בר' שמעון, כל מקום שאתה מוצא דבריו של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי בהגדה עשה אזניך כאפרכסת,

כתיב (דברים ז' ז') "לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם", אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני,

נתתי גדולה לאברהם - אמר אנכי עפר ואפר,

למשה ואהרן - אמר ונחנו מה,

לדוד - אמר ואנכי תולעת ולא איש,

כתב המהרש"א (חולין פ"ט ע"א ד"ה נתתי גדולה לאברהם), מבואר, ברוב גדולה האדם יזכור שפלות בריאתו,

ולזה, אברהם הזכיר שפלות **תחלת היצירה** שנברא אדם הראשון מן **האדמה** וז"ש ואנכי **עפר** מתחלת היצירה, ואפר בסוף ע"ש ואל עפר תשוב,

ואהרן ומשה הוסיפו בשפלות יצירת שאר כל אדם אף שיצירת האדם היה מדבר שיש לומר עליו מה שהיא האדמה, אבל אנחנו מה היתה יצירתנו מדבר של כלום, ע"ד מאין באת, מה היא,

וזה"ש אין העולם מתקיים אלא בשביל משה כו' ר"ל כי בזה השפלות היצירה

בראתי לו תורה תבלין, תבלין אחד יש לי ושבת שמו ואין כאן אחד

איתא בגמרא (קידושין ל' ע"ב, ב"ב ט"ז) בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין,

איתא בגמרא (שבת דף ק"ט עמוד א) מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף? - אמר לו: **תבלין אחד יש לנו, ושבת שמו,**

יש לשאול, אם גם תורה וגם שבת הם תבלין, אי"כ אין כאן תבלין אחד,

יש לומר, ע"ד (שבת דף פ"ו עמוד ב) לכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל, **ויש לפרש,** דכח התורה מכח השבת וכח השבת מכח התורה וחדא הם, ואיתא דתורה הנלמדת ביום השבת חשיבות מיוחדת אית לה.

* * * * *

ביאור הכתוב לקחת מתנות ולא נאמר קבלת מתנות

כתיב (תהלים ס"ח י"ט) "עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם"

והקשו, בלשון לקחת, הרי משה קיבל תורה ולמה אמר הכתוב שלקח התורה,

יש ליישב ע"ד בירור מה היה כסף קידושין
שקידש הקב"ה לישראל

כתב בספר המקנה בהקדמתו על קידושין, ובספרו **פנים יפות** פרשת תרומה, **איתא במדרש** (תנחומא עקב י"א), הטעם שמשא רבינו **שיבר את הלוחות,** כדי לבטל הקידושין ולעשות ישראל **כפנויה שסרחה, ולא כאשת איש,**

קושיית בעל פנים יפות

וקשה טובא, ממה נפשך, אם קבלת משה רבינו הלוחות מהשי"ת עבור ישראל,

היה בתורת שליח **לקבלה** של עם ישראל, אי"כ כבר נתקדשו בשעת קבלת הלוחות, ואין ביטול הקידושין בשבירה, מכיון שכבר נתקדשו,

ואם היה מש"ר שליח להולכה מאת השי"ת לישראל, ויתקדשו רק לכשיקבלום,

לפי"ז אפשר לפרש, "עניו מאוד", שמשא רבינו היה עניו, שהיה גם היצר הרע מסכים לענותנותו, וזהו עניו "מאוד".

* * * * *

יש לכוון הכתוב נפש רעבה כל מר מתוק לבראתי לו תורה תבלין ע"ד החיד"א

כתיב (משלי פרק כז פסוק ז) "נפש רעבה תבוס נפת ונפש רעבה כל מר מתוק"

איתא באבות דרבי נתן (פרק ט"ז) רבי שמעון בן אלעזר אומר אמשול משל למה יצר הרע דומה לברזל שהטילוהו לתוך האור בזמן שהוא בתוך האור עושים ממנו כל כלים שירצו אף כך יצר הרע אין לו תקנה **אלא בדברי תורה** שהוא כאש,

כתב בכסא רחמים מהחיד"א, (בפירושו על אבות דר"נ פרק ט"ז) **אין לו תקנה אלא בדברי תורה,** אע"ג דיש סגולות להכניעו, כמו אם יהיה עניו באמת, ומי שזכה ליראת שמים כתיקונה וכיוצא, כל זה מועיל לינצל ממנו,

אבל ע"י עסק התורה, מתקן היצר הרע עצמו ועושהו טוב, וז"ש (קידושין ל' ע"ב, ב"ב ט"ז) בראתי יצר"ה בראתי לו תורה תבלין, דכמו שהתבלין מכשירין המאכל לאכילה כך התורה מכשרת היצה"ר שיעשה טוב, וז"ש יצה"ר אין לו תקנה, **לו דייקא,** לעשותו טוב אלא בדברי תורה,

וכך יש לפרש הכתוב, כאשר אדם מרגיש **שבע** בדברי תורה, יוכל להינצל מיצה"ר ויוכל להביס את הדבר הערב לו כמאמר הכתוב **"נפש שבעה תבוס נפת",**

אבל **נפש רעבה,** כאשר האדם רעב לדברי תורה, ע"ד הכתוב (עמוס פרק ח' י"א) "הנה ימים באים נאם ה' והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי ה'", אז יתהפך יצה"ר לטוב, כפירוש הבני יששכר, וע"ד שביאר החיד"א בראתי לו תורה תבלין.

* * * * *

ושניהם במשה רבינו, ענוה שנאמר והאיש
משה עניו מאד (במדבר יב), **יראה** דכתיב כי
ירא מהביט אל האלקים (שמות ג), ע"כ,

מבואר, שמשה רבינו זכה לקבל תורה בגלל
ענותנותו, לפי"ז אפשר לפרש אמרם ז"ל,
בשכר שקראוך **אדם** לקחת מתנות, הכונה
בשכר שקראוך עניו מאוד מכל האדם.

* * * * *

הצל והכבוד בורחים ממי שרודף אחריהם

כתיב (במדבר ט"ו ט"ו) "וביום הקים את
המשכן **כסה הענן** את המשכן לאהל העדתי",

כתיב (ישעיה ד' ה'), "וברא ה' על כל מכון הר
ציון ועל מקראה **ענן יומם** ועשן ונגה אש
להבה לילה כי על כל כבוד חפה, וסכה תהיה
לצל יומם מחרב, ולמחסה ולמסתור מזרם
וממטר" וגו',

ישעיהו הנביא מחבר בין הסוכה וענני הכבוד

כידוע, כי הסוכה עשויה לצל, והסוכה היא
זכר לענני הכבוד,

איתא בגמרא (עירובין י"ג) כל המחזר על
הגדולה גדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן
הגדולה גדולה מחזרת אחריו, ע"כ,

מכאן למדו לומר, "כל הרודף אחר הכבוד
הכבוד בורח ממנו, וכל הבורח מן הכבוד
הכבוד רודף אחריו",

הצל והכבוד בורחים מאדם הרודף אחריהם

צא וראה, כאשר יביט האדם אל הצל שהולך
לפניו, וינסה לרוץ אחרי צלו, הצל יברח
ממנו, ואין באפשרותו לתפוס את הצל, כמה
שירוצו יותר, הצל יברח ממנו יותר, **ומנגד**,
כאשר הצל נמצא מאחריו, גם אם ירצה בכל
כוחו לברוח מהצל, הצל ירוץ אחריו,

ודומה לו שווה בשווה הוא ענין הכבוד,
שכמה שיברח מהכבוד הרי הכבוד רודף
אחריו, וכמה שירדוף אחר הכבוד הכבוד
בורח ממנו,

א"כ היה החטא קודם הקידושין, ולא היה
צריך לשברם כדי לבטל הקידושין,

ותירץ, כי דברי המדרש **תנחומא**, שאומר כי
שיבר את הלוחות כדי לעשות ישראל **כפנויה**
ססרחה, ולא **כאשת איש**, יוכיחו,

כי כסף הקידושין היה ע"י ביזת מצרים
וביזת הים, אלא, שהקידושין היו **בתנאי** על
מנת שיקבלו את התורה,

א"כ **בחטא העגל**, מכיון שלא נתקיים
התנאי, בטלו הקידושין למפרע, ולכן שיבר
את הלוחות, כדי לעשות ישראל **כפנויה**
ססרחה, ולא **כאשת איש**,

ומכיון ובטלו הקידושין היה צריך לשוב
שנית ולקדשם ע"י לוחות שניות, ואז נצטוו
על עשיית המשכן, וכיוון שנתנדבו לעשיית
המשכן, נתרצה הקב"ה, **כדאיתא בתנחומא**,
(פרשת תרומה אות ח') אמר הקדוש ברוך הוא,
יבוא זהב שבמשכן ויכפר על זהב שנעשה בו
העגל, וקדשם כבתחילה ע"י לוחות שניות,
ע"כ תו"ד,

לפי"ז יש לומר, שלפיכך לא אמר הכתוב
קבלת מתנות, אלא **לקחת**, כי הלשון לקחת
אין בו הכרע אם היה שליח **לקבלה** או שליח
להולכה, משא"כ אם היה אומר **קבלת**, הרי
זה מוכרע שהיה שליח **לקבלה**.

* * * * *

לקחת מתנות באדם מכון אל מכל האדם

איתא בגמרא, (שבת פ"ט ע"א), **כתיב** (תהלים
ס"ח י"ט) "עלית למרום שבית שבי לקחת
מתנות **באדם**", בשכר שקראוך **אדם** לקחת
מתנות, ע"כ,

ואיתא במדרש (תנחומא בראשית א' א') זכה
משה רבינו וקבל התורה לפי שהתורה
סוליתה ענוה וכתרה יראה, סוליתה ענוה

שנאמר "עקב ענוה יראת ה'" (משלי כב),
ו**כתרה יראה שנאמר** "ראשית חכמה יראת
ה'" (תהלים קיא),

כתיב, (במדבר י"ב ח') "עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא, מדוע לא יראתם, לדבר בעבדי במשה"

בכך יש רמז לסמיכות העננים הקרויים ענני הכבוד, שעשויים לכבוד, אל סוכה העשויה לצל,

שלושה המה הדברים הנצרכים ליר"ש

* * * * *

תורה, תפילה, דיבוק לצדיקי אמת,

אפשר לומר בדרך רמז, כי אם שלוש אלה לא יעשה לה, אי אפשר להגיע ליראת שמים,

וכך הוא הרמז, מדוע לא יראתם, מדוע אין לכם יראת שמים, בגלל שלשה דברים,

לדבר, זה תורה, כדכתיב לדבר בס,

בעבדי, זה תפילה, כדאיתא (תענית ב'), עבודה שבלב זו תפילה,

במשה, זהו הדיבוק בצדיק אמת.

ואלו הם שלשה דברים שיראת השם עומד עליהם,

וזוהו, "מדוע לא יראתם", לדבר, בעבדי, במשה"

* * * * *

אשר בצאתו מרחם אמו י"ל הכוונה לשעה שנולד משה

כתיב, (במדבר י"ב ח') ויאמר אהרן אל משה וכי י"אל נא תהי כמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו, ויצעק משה אל ה' לאמר קל נא רפא נא לה",

בתיה בת פרעה נתרפאה מצרעתה ע"י משה רבינו

איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ח), והיתה בת פרעה מונגעת בנגעים קשים, ולא היתה יכולה לרחוץ בחמין, באת לרחוץ ביאור, וראתה את הנער בוכה ושלחה ידה והחזיקה בו, ונתרפאת, ע"כ,

איתא בגמרא (סוטה ט' ע"ב), מרים המתינה למשה שעה אחת, שנאמר, ותתצב אחותו מרחוק, לפיכך נתעכבו לה ישראל ז' ימים במדבר, שנאמר והעם לא נסע עד האסף מרים,

יש לבאר "אשר בצאתו" וגו' בשעה שנולדת אתה

הכבוד שבורח מהאדם למיזים מדין סוכה

יש לכיון בדברי חכמים וחיזותם, דהא דאמרו ז"ל כל המחזר על הגדולה גדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן הגדולה גדולה מחזרת אחריו, ילפינן דייקא מדין סוכה, המכוון לצל הבורח מן האדם,

איתא בגמרא (עירובין י"ג), מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן, מפני שנוחין ועלובין היו, ושונין דבריהן ודברי בית שמאי, ולא עוד, אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן, (דקאמרי להו: מעשה שהלכו זקני בית שמאי והדר זקני בית הלל. רש"י)

כאותה ששנינו, מי שהיה ראשו ורובו בסוכה, ושלחנו בתוך הבית, בית שמאי פוסלין, ובית הלל מכשירין, אמרו בית הלל לבית שמאי, וכי לא היה מעשה שהלכו זקני בית שמאי וזקני בית הלל לבקר את רבי יוחנן בן החורנית, ומצאוהו יושב ראשו ורובו בסוכה, ושלחנו בתוך הבית,

אמרו להן בית שמאי, משם ראייה, אף הן אמרו לו, אם כך היית נוהג לא קיימת מצות סוכה מימך,

ללמדך שכל המשפיל עצמו הקדוש ברוך הוא מגביהו וכל המגביה עצמו הקדוש ברוך הוא משפילו כל המחזר על הגדולה, גדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן הגדולה, גדולה מחזרת אחריו, ע"כ,

מבואר, דענין הצל הדומה לכבוד הבורח מהרודף ורודף אחר הבורח, ילפינן בדין סוכה.

* * * * *

הידבקות בצדיק נאמן מביא ליראת שמים

ומלמדין אותו כל התורה כולה ואינו יוצא משם עד שמשביעין אותו, וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרן על פיו ומשכחו כל התורה כולה, ע"כ,

ויש לשאול תרתי, אחד, לשם מה צריך את הנר, הרי אין מלמדין אותו מתוך הספר,

ועוד, אם משכח הכל, הרי שוכח גם את השבועה שנשבע,

רמז יש להסתכלות בנר

אפשר לומר, שלפיכך היו משביעין אותו בנר דלוק, שבשעה שיעמוד אל מול המנורה יזכיר לו את המחויבות לשבועה שהשביעו אותו כשהיה נר דלוק על ראשו, וע"י זכרון זה יחכים יותר.

* * * * *

בירור במ"ש כבוד גדול חלק הקב"ה למרים שאמר אני כהן

איתא בגמרא (זבחים ק"א ע"א), כתיב, (במדבר י"ב ט"ו) "ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים" מרים מי הסגירה (שההסגר למצורע נעשה ע"י כהן), א"ת משה הסגירה, משה זר הוא (שאינו כהן) ואין זר רואה את הנגעים, וא"ת אהרן הסגירה, אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים, (כדתניא בסנהדרין ל"ד ע"א, כל ריב וכל נגע, מה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים, רש"י), אלא, כבוד גדול חלק לה הקב"ה למרים אותה שעה, "אני כהן" ואני מסגירה אני חולטה ואני פוטרה, ע"כ,

איתא בגמרא (סנהדרין ל"ט ע"א) אמר ליה ההוא מינא לרבי אבהו, אלקיכם כהן הוא, דכתיב (שמות כ"ה ב') "ויקחו לי תרומה", (ותרומה מקבל הכהן, א"כ), כי קבריה למשה, (כלומר, לאחר התעסקותו במת) במאי טביל, וכו', עיי"ש, מבואר, כי הקב"ה כהן הוא,

קושית התוספות ותירוצם

הקשו התוספות, (סנהדרין ל"ט ע"א ד"ה במאי טביל), אותו המין ששאל, במה טביל הקב"ה לאחר שנטמא למשה רבינו, למה לא שאל

היאך נטמא, הלא כהן הוא, וכהן אינו מיטמא למת,

בכך אפשר לבאר כונתו של אהרון שאמר "אשר בצאתו מרחם אמו",

דכך אמר אהרון למשה, יזכר לך עתה שכאשר "בצאתו מרחם אמו", כלומר, כאשר נולדת אתה, ובאת בת פרעה להצילך, נתרפאת בתיה מצרעתה, על ידך,

ועכשיו, עליך לרפאות את מרים מצרעתה,

ומשה רבינו קיבל את דבריו, ומיד "ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא, רפא נא לה",

ע"פ דרכנו יבואר אומרו שתי פעמים נא

ואמר הלשון נא שתי פעמים, (וכתב ברש"י בא הכתוב ללמדך דרך ארץ שהשואל דבר מחבירו צריך לומר שנים או שלשה דברי תחנונים ואחר כן יבקש שאלותיו)

ולפי דרכנו אפשר לומר, שביקש "נא" שתי פעמים, כלומר, קל נא, שכמו שנתרפאה בתיה בת פרעה מצרעתה בצאתו מרחם אמו בזכותי, רפא נא לה, למרים, וזהו, קל "נא" רפא "נא" לה כלומר, מי שנתרפאה בתיה על ידו, תתרפא מרים על ידו.

* * * * *

במה יחכים אל מול המנורה שאמרו הרוצה להחכים ידרים

כתיב (במדבר ח' ב') "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות",

איתא בגמרא (בבא בתרא כ"ה ע"ב) הרוצה שיחכים ידרים וסימניך ומנורה בדרום, פירוש שהרוצה להחכים יעמוד מול המנורה,

למה עמידה מול המנורה מחכימת פתי

יש להבין, מה יתן לך ומה יוסיף לך דבר חכמה כאשר תעמוד אל מול המנורה, שאמרו הרוצה שיחכים ידרים, מהו דבר החכמה שיש בה, שנתנו סימן מנורה בדרום,

ביאור הדבר ע"ד נר דלוק על ראשו

איתא בגמרא (נדה דף ל' ע"ב) למה הולך דומה במעי אמו וכו' ונר דלוק לו על ראשו שנאמר בהלו נרו עלי ראשי,

מכיון שהדבר היחיד שכהן גדול יכול להיטמא, הוא "מת מצווה", ודעת המהרש"א היא שהקב"ה יכל להיטמא למשה רבינו מכיוון שהיה מת מצווה,

ואפשר, דלפיכך לא רצה המהרש"א לומר כדברי התוספות, שהקב"ה ניטמא למשה רבינו, משום **בנים למקום**, משום דלא היה ניחא ליה לומר כי אין הקב"ה כהן גדול אלא כהן הדיוט, ולדברי התוס' אינו כהן גדול, דכהן גדול אינו מיטמא לבניו.

* * * * *

קושיא לדברי התוספות שהקב"ה נטמא למש"ר מדין בנים למקום

איתא בגמרא, (זבחים ק"א ע"א), כתיב (במדבר י"ב ט"ו) ותסגר מרים שבעת ימים, (והסגרה ע"י כהן), מרים מי הסגירה, אם תאמר **משה** הסגירה, משה זר הוא (שאינו כהן) ואין זר רואה את הנגעים,

וא"ת **אהרן** הסגירה, אהרן **קרוב** הוא ואין **קרוב** רואה את הנגעים, (כדתניא בסנהדרין ל"ד ע"א, כל ריב וכל נגע, מה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים, רש"י),

אלא, כבוד גדול חלק לה הקב"ה למרים אותה שעה, **אני כהן ואני מסגירה אני חולטה ואני פוטר**, ע"כ,

ע"פ דברי התוספות יש להקשות קושיא רבא

יש להקשות, לפי מה שכתבו התוס' (סנהדרין ל"ט ע"א ד"ה במאי טביל), שמה שניטמא הקב"ה למשה רבינו, אע"פ שכהן הוא, משום שכהן מטמא לבנים, ובניי נקראים **בנים למקום**,

אם כן, כמו שלא יכל אהרון לטפל במרים מדין **קרוב ואין קרוב רואה את הנגעים**, גם הקב"ה הוא **קרוב** אצל בניו, ואין **קרוב רואה את הנגעים**. ואיך יכל הקב"ה לטפל במרים להסגירה לחולטה ולפוטר,ה,

* * * * *

יש לבאר בג' אופנים מ"ש הקב"ה
אני מסגירה אני חולטה ואני פוטר

מתרצים התוספות, אין זה קשיא, משום שישראל נקראו **בנים למקום**, וכהן מיטמא לבנו, ע"כ דברי התוספות,

תירוץ המהרש"א לקושית התוספות (סנהדרין ל"ט א' ד"ה כי קברי למשה) וי"ל, דהיה סבר, דאיכא למימר דקבורת משה היה כעין **מת מצווה** כיון דלא ידע איש את קבורתו, **ומת מצווה מותר לכהן וק"ל**. עכ"ל המהרש"א,

מבואר בדעת התוספות

דזה שהקב"ה נטמא למשה רבינו, גם בהיותו כהן, משום שכהן מיטמא לבנים, וישראל נקראו בנים למקום,

מבואר בדעת המהרש"א

דזה שהקב"ה נטמא למשה רבינו, גם בהיותו כהן, משום שמה רבינו היה כעין מת מצווה **ומת מצווה מותר לכהן**.

האם הקב"ה כהן גדול או כהן רגיל

יש לברר, כשאמר הקב"ה אצל מרים, "אני כהן", כדאיתא (זבחים ק"א ע"א), האם הכונה **לכהן גדול**, או שמא לקח לו הקב"ה לעצמו רק להיות "כהן", ולא "כהן גדול" ואם לקח לו להיות "כהן" ולא "כהן גדול" יש לשאול מאי טעמא,

י"ל שהדבר תלוי בדעת התוספות ומהרש"א

לדעת התוספות, דזה שהקב"ה ניטמא למשה רבינו, גם בהיותו כהן, משום שכהן מיטמא לבנים, וישראל נקראו **בנים למקום**, צריך לומר שהקב"ה הוא **כהן רגיל** ולא "כהן גדול", משום שכהן גדול, אינו מטמא לבניו,

ואפשר, דלפיכך לא בחר לו הקב"ה להיות **כהן גדול**, כדי שיוכל להיטמא למשה רבינו שלא היה מי שיטפל בו לקוברו, ואם היה כהן גדול, לא היה יכול לטפל בו, משום שכהן גדול אינו מטמא לבניו,

לפי המהרש"א היה הקב"ה כהן גדול

ולדעת המהרש"א, אפשר לומר שהקב"ה "כהן גדול" ויכול להיטמא למשה רבינו,

דהלכתא, ולפיכך היה יכול להיטפל במרים, אעפ"י שקרוב הוא, והברייתא שאמרה אהרן

קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים, אתא לדברי רבי מאיר, כדאיתא בתוס'.

אך לפי"ז יש לעיין, למה היה הקב"ה צריך לטפל במרים, אם אמרינן שהקב"ה נהג אליבא דהילכתא כרבנן, שאדם רואה נגעי קרוביו, א"כ גם אהרון יכל לנהוג כרבנן, ולטפל במרים,

על זה יש לומר, דאה"נ גם אהרון יכל לטפל במרים, אליבא דהלכתא שאדם רואה נגעי קרוביו, אך רצה הקב"ה לחלוק כבוד גדול למרים באותה שעה, ולפיכך אמר אני כהן ואני מסגירה אני חולטה ואני פוטרה.

אופן ג'

כתבו התוס' (זבחים ק"א ע"א), בד"ה, אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים,

וטעמא דרבי מאיר, שאומר אף לא נגעי קרוביו, כדמפרש באחד דיני ממונות, (סנהדרין ל"ד ע"ב), **מקיש ריבים לנגעים ונגעים לריבים**, מה נגעים ביום אף ריבים ביום, ומה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים, ורבנן לא מקשי, דסברי דיני ממונות בלילה, ע"כ,

לפי"ז אפשר לומר, מכיוון דילפינן דאין לקרוב לדון דיני נגעים, מהיקש מדיני ממונות, והטעם שאין לדון ריבים ע"י קרוב הוא משום נוגע בדבר,

א"כ אפשר לומר שהקב"ה יכול להיות קרוב, אך אינו נוגע בנוגע בדבר, ולכן אין ההיקש חל על הקב"ה, ולפיכך יכול הקב"ה לדון גם אם הוא קרוב,

אבל יש לעיין, בטעם הדבר שאין ריבים ע"י קרובים, אם הוא רק בגלל נגיעה בדבר, שאז אין הקב"ה בכלל, או מטעמים אחרים.

* * * * *

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל
"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק
פקס 03-6161777 נייד 0527-616166
מייל y0527616166@gmail.com

אופן א'

אין הכי נמי, לפי דברי התוס' שהקב"ה ניטמא למשה מדין **"בנו של מקום"**, יקשה ממה שטיפל הקב"ה במרים, הרי יש לה דין **"בתו של מקום"** והוי ליה להקב"ה דין קרוב, ואין קרוב רואה את הנגעים,

אלא צ"ל שהקב"ה ניטמא למש"ר, כדברי המהרש"א, משום **"מת מצוה"** ולא משום **"בנו של מקום"**, ואה"נ, אין לו להקב"ה דין קרוב, ולפיכך יכל לטפל במרים,

אך לפי זה יש לעיין, אם דברי התוס' שיש להקב"ה דין קרוב, ולפיכך יכול להיטמא למש"ר יהיו מופרכים, ממה שטיפל במרים, וצ"ע.

ואפשר שמשום קושיא זו לא רצה המהרש"א לומר כדברי התוספות.

אופן ב'

כתבו התוס' (זבחים ק"א ע"א), בד"ה, אהרן קרוב הוא ואין קרוב רואה את הנגעים, פלוגתא היא במסכת נגעים (פ"ב מ"ה) דתנן כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, ר"מ אומר אף לא נגעי קרוביו, ואתא תנא ברייתא דהכא כרבי מאיר,

וטעמא דרבי מאיר, כדמפרש באחד דיני ממונות, (סנהדרין ל"ד ע"ב), **מקיש ריבים לנגעים ונגעים לריבים**, מה נגעים ביום אף ריבים ביום, ומה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים, ורבנן לא מקשי, דסברי דיני ממונות בלילה, ע"כ,

כתב הרע"ב במשנה במסכת נגעים (פ"ב מ"ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, ר"מ אומר אף לא נגעי קרוביו, ואין הלכה כרבי מאיר, ע"כ,

לפי"ז אפשר לומר, מכיוון ורבנן אינם לומדים ההיקש, מה נגעים ביום אף ריבים ביום, וסוברים דדנים דיני ממונות בלילה, ואין היקש למחצה, א"כ אינם סוברים גם ומה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים,

והא אמרינן דאין הלכה כרבי מאיר, אלא כרבנן, דנגעים נראים בקרובים, ממילא אפשר לומר, כי הקב"ה סבר כרבנן אליבא